

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I.

Established

1898.

TWO SECTIONS — SECTION I

РІК XLIX. Ч. 177. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 4. серпня 1941. No. 177. Jersey City, N. J., Monday, August 4, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.
П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. „Свободи”: BErgen 4-0237—4-0807
Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States of America.
FIVE CENTS elsewhere.

КЛЯВДІЯ ОЛЕСНИЦЬКА.

ПОЛІТИКА, ПРОПАГАНДА, ЧИ АКЦІЯ МИЛОСЕРДЯ?

Сказав хтось дотепний, що наша цивілізація сприяє розвою окремої класи інтелігенції, якої пристрастю є безупинне прослідкування недовідаєнь суспільності: заняття, що його мож прирівняти до мірення гарячки десять разів у день істерично-недужою жінкою.

Цю опінію читала я десь на англійській мові, з чого можна вносити, що вона виросла на обсервації англо-саського ґрунту. Та приходить вона мені на гадку, скільки разів вчитуюся в статті на суспільні теми, чи гомоси у дискусіях, що розкинені на сторінках нашої американської преси. Стільки у них самооскаржування, стільки викидів за таке, що було, стільки докорів за це, що не сталося, а повинно було, і т. п.

Ніхто не перечить, що нова думка, кинена між суспільність, нова ідея, що на її зреалізування громадянство має погодитися, вимагає публічного обоснування. Це одна з цих безцінних благодатей демократичної системи, що звичайний рядовик-громадянин має змогу дати себе переконати, а не мусить повинуватися готовому осудови, що його хтось „згори” для нього зготував.

Критика минулого стає вдячним підложом для такого процесу перекилювання загальної думки на сторону проголошуваних ідей. Але коли на ній спирається цілий тягар аргументації, коли докорами занедбаного минулого хочемо розбудовувати енергію для завтрашнього дня — суспільність доводиться як дитина, що її хочемо заохотити до гарної поведінки пригадкою вчорашніх примхів та пустот: спосіб, який кожна практична мама назве безвиглядним.

Кожна днина приносить трагічні вістки про це, що діється на українських змелях. Вслід за сухими денникарськими новинками, знімками безіменних жертв большевицького в арварства, зруйнованих наших сіл та міст — приходять листи, точніші вістки. Читаємо описи людських страждань, довідуємося про імена помордованих, про методи вбивання такі неймовірні, що нам, цивілізованим людям, не міститься прямо в голові можливість такого злочиння. Трагедія нашої нації виходить з мряки неспроможних вісток, злотадів, пропаганди — стає страшною дійсністю і приближається до нас наче марево по слідах зв'язків та зацікавлення, що їх ми

заховали для Старого Краю.

У таку хвилю, спосеред нашого тутешнього громадянства паде голос, щоб негайно розпочати гуманітарну акцію для наших воєнних жертв. Діяльність серця та милосердя на великий розмір, з участю цілої нашої суспільності для цих, що її від нас сподіються і мають право на неї числити.

Як кожна акція, якої ціллю є не дати комусь загинути, вирвати когось з обіймів хороби, нужди, голодової смерті — і ця мусить спиратися на посліпні діланню. Це, що сьогодні і завтра є можливим, може за тижень, чи два найтис поза межами реалізації. Між голосами, що розводяться над зєю справою, подибуємо такі, що добавляють її успішність у зв'язку з цілою політичною акцією, на тлі широкої пропаганди, зверненої в сторону американського громадянства, для якої то акції ця гуманітарна діяльність має бути доперва початком, імпульсом, бо її дотепер ми взагалі не проявили. Говориться на цьому місці про ангажування для цієї цілі наших політичних й наукових сил, коли перших — в сутому значінні — ми тут взагалі не маємо, а другі до сьогодні не мали можливості себе зорганізувати. Отже — коли від цих річей ми узалежнили цілу акцію — наша поміч для краю подобалаб на кидання по ніклеви до підручної скарбонки в надії, що колись з цього призбиратиметься мільон.

А в тім — не зводім себе надіями, що навіть при найкращій поведінці пропаганди американська суспільність виказалаб себе щедрим жертводавцем на потреби наших воєнних жертв. Під сьогоднішню хвилю, є вона до сьогодняшня данинами на оборону свого краю, поміч Англії — потреби різних народів — групи, що захопили раніш нас місце у суспільній жертвенності. Також — не думаю — що ведучи цілу допомогуву акцію в рамках приписаних законом, під проводом авторитетних і довірених одиниць спомени грома-

У Руках Самих Жінок

Недавно тому була піднесена в „Свободі” справа відношення наших народних установ, зокрема фінансових, до жіночих справ, зокрема до справ американсько-українського жіноцтва. Зазначимо, що коли мати на увазі таку народню установу, якою є, наприклад, У. Н. Союз, то хто знає її історію мусить визнати, що ця організація завжди, від самих її

початків, належно оцінювала ролі жінки в родинному і громадському життю. Саме У. Н. Союз через „Свободу” витягав жінку з тісної хати на ширший світ та втягав її до організації й громадського життя як самостійну одиницю, а не як додаток до чоловіка. Та тепер живемо вже в таких часах, коли нема потреби вести далі того роду примітивно-організаційну роботу. І то ще вести в більшості чоловіками, як це бувало. Тепер маємо вже цілі кадри зорганізованого українського жіноцтва. І маємо вже не одиниці, а поважне число свідомих жінок, що можуть бути провідними. І наші жінки не є сьогодні немовлятами щодо свідомості і організованості. Їх уже не треба комусь

доянства, ми моглиб стрінутися з якимись урядовими перепонами. Тимбільше тоді, колиб акція була суто-гуманітарна. Український нарід не є воюючою етнорною, ні його існування не загрожує ні в чому Америці, ні її системі правління. Вже сьогодні — колиб для цього зайшла потреба — ми найдемо серед американського громадянства досить голосів, що потвердять слушність наших національних стремлінь після свого сумління, знання нашої історії — а не підшиптів вуличної пропаганди наших ворогів.

Ціла українська допомогова акція мусить спиратися головню на наше громадянство і числити на його жертвенність. Наше американське жіноцтво, що має у такій праці деякий досвід та зв'язки з міжнародними, чи американськими допомоговими організаціями — нехай візьме на себе „львину част” цілої праці. Мусимо негайно найти спосіб порозуміння самі між собою — не можна нам зводити порачунків, руководитися методами конкуренції тоді, як в огні і руїні край, що з нього ми вийшли. Згодосімся, як один неподільний, карний гурт на службу ідеї, так близькій жіночому серцю — в обличчю трагедії нашої нації виправдаймо та простім собі прогайновані нагоди, дрібні заєднання. Є нагода за це все надолжити.

вести, бо вони є спосібні самі себе повести, зокрема в таких справах, що є питомі жіноцтву, як такому. Те останнє бажалиб ми підкреслити, бо не думаємо розбивати суспільство на якісь дві штучні половини, на якісь два окремі світи. Як чоловіки, так і жінки мають спільні ідеали і спільні цілі, і задля них спільно гуртуються в одних і тих самих організаціях, в яких спільно працюють і спільно творять. А як У. Н. Союз ухвалює, наприклад, проші на видання історії України, чи тим подібну культурну ціль, то ці гроші є як чоловічі, так і жіночі, а ціль — спільна як жінкам так і чоловікам. Очевидно, що можна на конвенції У. Н. Союзу поставити внесення теж і на видання, наприклад, творів Лесі Українки в перекладах. І це певне, що ніхто з присутніх, хочби там були і самі тільки чоловіки, не мав би нічого проти цього.

Але питаємо, чи в таких чи їм подібних справах треба ждати аж на У. Н. Союз чи іншу фінансову організацію? Чи жіноцтво, що є зорганізоване у своїх чисто жіночих організаціях, не може взятися за таку культурну ділянку і тим допомогти виповнити одну з тих великих культурних прогалин, яких у нас ще повно? Чи не можнаб самому жіноцтву зложити отих пару доларів, що потрібні, щоб попри Шевченка, Франка і Володимира мали ми в Америці вирізьблену постать теж і Української Жінки — Лесі Українки, чи кого іншого? Очевидно, що можна. А також може жіноцтво, через свої жіночі зв'язки, допомогти окремо теж і українській справі, пропагуючи її серед американського жіноцтва.

Та те все, про що згадуємо, не звільняє цілковито чоловіків і чоловічі чи мішані організації, щоб не піти жінкам у таких змаганнях на зустріч. Нам іде тільки про те, що ініціатива може вже тепер цілком добре виходити у тих справах від самих жінок. Хай це буде їхнім завданням такі справи видавати і розв'язувати громадсько-організаційним способом.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918,
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,**Як Приймати Комплімент**

В місячнику „Ди Вумен“, за місяць липень ц. р., є поміщена стаття Петі Патен, в якій пишеться про те, як жінка, чи дівчина, повинна прийняти комплімент від чоловіка, чи якоїсь іншої жінки. Її завваги такі влучні, що варт з деякими з них зазнайомити і наших читачів.

Вона виходить з założення, що коли одна особа скаже другій якийсь комплімент, якусь приємну заввагу, то та перша особа повинна той комплімент прийняти з усміхом і вдовolenням, а не відкидати його з якоїсь зле зрозумілої скромності.

В однім місточку, говориться там, була дівчина, гарна собі на вид, але не „мала щастя“ до хлопців. Чомусь вони бокували від неї. Раз сталось так, що один хлопець підійшов до неї і сказав: „Знаєте, серед отсих дівчат ви є найкращі!“ Хлопець говорив те, що було в нього дійсно на душі. Але дівчина, з якоїсь зле зрозумілої скромності, відповіла: „Не будьте наївні. Ніхто в це не повірить“. Це відразу облило хлопця зимною водою. Він відійшов від дівчини і вже до неї більше не підступав, хоч вона в серці бажала, щоб було якраз навпаки...

В нинішніх часах є багато таких людей, що відповідають рубашно на компліменти. Вони їх відкидають, бо, мовляв, сказане є неправдою. Та так підходити до цієї справи — це помилка. Бо навіть колиб цей комплімент не був в дослівнім розумінні правдивий, то його не треба відкидати. Бо тут ходить не про дослівну правду, лише про замір даної особи сказати другій якусь приємне слово. Комплімент, каже авторка згаданої статті, треба прийняти так, як китицю цвітів. Коли хто нам подає цвіти, ми не викидаємо їх за вікно. А колиб це зробили, тяжко обидилиб того, що їх нам подав. Відкидаючи комплімент, ми робимо те саме, що викидалиб через вікно чийсь цвіт.

Коліб згадана дівчина, замість назвати хлопця „наївним“ і заявити, що „ніхто в це не повірить“, була скромно подякувала йому за його намір зробити їй приємність — він був би цілий вечір держав їй товариство; а хто зна чи й пізніше не був би шукав її товариства. А так, вона відтрутила його.

Авторка подає більше таких конкретних прикладів. От хлопець сказав дівчині: „Ти маєш найкраще волосся, яке я колинебудь бачив“. Дівчина йому відповіла: „То ти видно в життю мало ще бачив“. Знов холодом обвіяло серце хлопця від такої відповіді. Бож він був захоплений дівчиною, а її волосся, в даний момент, дійсно виглядало для нього найкращим. Замість обливати його зимною водою,

дівчина повинна була відповісти: „Направду? Мені дуже приємно, що ти так думаєш“. Буває таке, що дівчина, дівка, ставши комплімент від хлопця, стає занадто сумлінна і старається розкрити йому очі на її хиби. Вона руководиться хибним заключенням, що хлопець повинен відразу пізнати також її відемі прикмети. Забуває, що „відемі“, чи „додатні“ прикмети в таких справах як любов, мають дуже зглядний характер.

Одна дівчина, на заввагу хлопця, що з нею дуже легко танцювати, відповіла: „Чомуж би ні? Я така худа, що на моїх клубках можна повісити капелюх“. Знов тими словами вона безпотрібно розвіяла ілюзію хлопця, яку він почав довкола її особи снувати. Він теж бачив, що вона худенька. Але він малював її як струнку, а не худу, як той вішалник на одіння.

Не треба також удавати, що комплімент це для когось першина. От раз хлопець сказав дівчині: „Мені дуже було приємно провести цей вечір з вами на розмові“. Дівчина відповіла: „Еге, видно я нині була в якимсь особливо доброму настрою“. Така відповідь відразу насторожує хлопця і він починає думати: „Можливо, що це був виїмково добрий настрій в неї, а позатим вона певно нудна“.

Не треба також бути глупо-кокетливим. І коли хлопець скаже комплімент, не треба удавано червоніти, ховатись за вахляр і з примхами відповідати: „Ой, на правду? Мені аж стидно стало від ваших похвал“. В таких випадках все треба памятати, що комплімент не має на цілі описати дійсну правду, тільки має за ціль зробити другій особі приємність. Тому треба все виявити скромну вдячність за намір.

Також не можна підозрівати іншу особу в перекупстві компліментом, навіть колиб це було правдою. Як одна особа скаже другій якийсь комплімент, то та друга не повинна відповідати: „А, я знаю, ви хочете мене так підійти, чи розмягчити“. Таке трапляється не лиш між особами різних полів, але також між особами тих самих полів. Це відтручує людину від людини. І коли собі хтось такого відчуження не бажав, повинен обов'язково такої відповіді уникати.

Вкінці, ніяк не можна розводити суперечки і дебати над

**Проти Легковаження
Жіночих Услуг**

Миссис Джан Л. Гвайтгерст (WHITEHURST), президентка "GENERAL FEDERATION OF WOMEN'S CLUB", заклала протест проти цього, щоб легковажити участь жіноцтва у справах національної оборони. Приводом до цього було те, що Миссис Флоренс Кер перестала бути заступницею директора Цивільної Оборони, як теж і те, що "CIVIL AERONAUTICS BOARD" не допускає більше жінок до підготовки на цивільних пілотів. Пані Гвайтгерст організує жіноцтво, а в першу чергу ту організацію, в якій вона є президенткою, до акції за те, щоб жіноцтво мало своє представництво у місцевих, стейтових і краєвих установах, що керують справою оборони краю. Вона каже:

Нам треба підходити до цієї проблеми з практичного боку. Жінки є більш зацікавлені деякими ділянками ніж мужчини і

компліментом. Коли хтось скаже дівчині, чи жінці, що вона гарна, що має гарне волосся, гарну поставу, не можна відповідати тим, що краса її не є досконалою, що повинно бути троха інакше, і т. п. Бо це знак, що хтось бере комплімент занадто дослівно, а забуває про головну ціль компліменту: зробити комусь приємність.

Очевидно, ті завваги щодо компліменту відносяться не лиш до жінок і їх краси, але також до чоловіків і їх тілесних та духових прикмет. Також чоловіки часто поповнюють ті засадничі помилки, що з почуття зле зрозумілої скромності відповідають на комплімент грубим запереченням, або самокритикою, або дискусією. А все це є доказом, що в засаді не розуміють суті компліменту.

ВЗОРИ КАНВА, НИТКИ ДО ВИШИВАННЯ D. M. C. І СТЕМПІЛЬОВАНИ РІЧІ.
UKRAINIAN BAZZAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

**ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ
Й ОКОЛИЦЮ**
**МИХАЙЛО
НАСЕВИЧ**
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з прегарною металеву труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. \$295.00
Все, чого треба, з виїмком однієї й належностей за церковну відправу й цвинтар.

S. KANAI KAIN
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4648

Є в тих ділянках видатніші, як от у справах мешкальних, живностевих, чи таких, як влаштувати добру розривку для тих, що в кемпах і т. п. Або, каже вона, чи чоловіки дуже зацікавлені такою справою як доглядання хорих?

Практичні.

Адвокат: — Як це може бути? Ви посварилися з жінкою весною, а побились аж під зиму.

Фармер: — Бо то, прошу пана меценарія, літа шкода. Під зиму нема вже роботи, то можна й в гарешті посидіти.

— 0 —

— Кохана! Скажи мені хоч одно тепле слово!

— Футро!

На продаж ВІНДО-КЛІНЕРСЬКИЙ
бізнес. Голоситись до: 176-7

M. NANA Y.
Dickerson Road, Nashville, Tenn.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

- Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
- Аналіза крові для подружого свідства.
- Гемороїди й желяки лікується без операції.

223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST.,
NEW YORK CITY. Room 14.
GRamercy 7-7697

Офісові години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
X & флюроскоп. — Екзамінація \$2.00.

**МИРОН
ЛИТВИН
І СИН****УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ**

Обслуга щира і чесна

Main Office:

383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

Branch Office (Філія):

969 South Broad Street,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так
низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,
NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

**ПЕТРО
ЯРЕМА**

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.),
BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-6577